

Oqaasiliortut ataatsimiinnerannit imaqarniliaq

Sumiiffik:	Ilimmarfik
Ulloq:	17.06.2016
Nalunaaqutaq:	10:00
Oqaasiliortut peqataasut:	Bolatta M. Vahl, Jens Danielsen aamma Juaaka Lyberth
Peqataannngitsut:	Mariia Simonsen aamma Mette L. Lyberth
Oqaasileriffimmit peqataasut:	Katti Frederiksen aamma Tikaajaat Kristensen
Allatsi:	Minik Jeremiassen
Ataatsimiinnerup normua:	5

Oqaluuserisat

1. Oqaluuserisassat akuerineqarnerat
2. Kingullermik ataatsimiinnermi imaqarniliap akuerineqarnera
3. Oqaasileriffimmit ilisimatitsissutit
  - 3.1. Inuit Aqqinik Akuersisartut atorunnaarsinneqarnerat (inatsisissatut siunnersuut)
  - 3.2. Oqaasiliortunut sinnisussat
  - 3.3. Oqaasileriffimmut saaffiginnissutit
4. Oqaasiliortut pillugit Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuutip tusarniaassutigineqarnera
5. Oqaasiliortunut saaffiginnissutit
  - 5.1. Bane modellering / analyse
  - 5.2. Atertut qinnutigineqartoq Imalo
  - 5.3. Orkan
  - 5.4. MIO-miit taaguutit
6. Iliusissanik pilersarusiornissamut ulluliineq
7. Taasariaqartut allat
  - 7.1. Ataatsimeeqqinnissamut ulluliineq
  - 7.2. Taasariaqartut allat

Imaqarniliaq

1. Oqaluuserisassat akuerineqarnerat:

Oqaluuserisassat akuerineqarput.

2. Kingullermik ataatsimiinnermi imaqarniliap akuerineqarnera:

Maajip 3-anni 2016 Oqaasiliortut ataatsimiinneranni imaqarniliaq akuerineqarpoq.

3. Oqaasileriffimmit ilisimatitsissutit:

3.1. Inuit Aqqinik Akuersisartut atorunnaarsinneqarnerat (inatsisissatut siunnersuut):

Oqaasileriffiup pisortaata Kattip Oqaasiliortunut ilisimatitsissutigaa isumaqarsimagaluarlutik Inuit Aqqinik Akuersisartut suliassaat Oqaasiliortut suliassaannut nuunneqassasut aatsaat Oqaasiliortut pillugit inatsisissatut siunnersuut Inatsisartunit akuerineqareerpat, kisianni Naalakkersuisut suliakkiisinnaatitaanertik tunngavigalugu Oqaasiliortut suleriesissaannik malittarisassiaq (forretningsorden) atuutilersinneqanngikkaluartoq Inuit Aqqinik Akuersisartut suliassaat Oqaasiliortunut suliassanngortissinnaasimavaat.

Inuit aqqinik akuersisalernissaq Oqaasiliortunut ilanngunneqartussanngormat Oqaasiliortut ataatsimiinnissaanni tullermi inuit aqqinik akuersisarnissaq qanoq periuseqarfigiumaarnarlugu Oqaasiliortut eqqartortussanngorpaat. Oqaasileriffimmiillu ilisimatitsissutigineqarpoq inuit aqqi pillugit Oqaasiliortunut sullissinissaq piareersimaffigineqareersoq. Tassa Inuit Aqqinik Akuersisartut allattaat inuit aqqinut tunngatillugu sullissisuuginnassaaq, ataatsimiinnissanullu ataatsimiissutissanik Oqaasileriffimmut saaffiginnissutaasimasunik piareersaateqartarumaarluni.

Inuit Aqqinik Akuersisartut atuunneranni inuit atermik qinnuteqaatiminnik itigartitaasimasut periarfissaqarsimagaluarput Oqaasiliortunut ingerlatitseqqinnissaminnik, tamannali periuseq Oqaasiliortut pillugit inatsisissami periarfissaajunnaassasoq allassimavoq.

Inuit aqqinik akuersisarneq Oqaasiliortunit killilimmik ilisimasaqarfigineqarmat Juaakap siunnersuutigaa ataatsimiinnermi tullermi inuit aqqinik akuersisarneq eqqartorneqartariaqartoq, taamaalillutik Oqaasiliortut aamma eqqartussavaat qanoq periuseqarlutik inuit aqqinik akuersisarneq ingerlattassanarlugu.

Jensip oqarasuaatikkut ataatsimeeqataasup apeqqutigaa kinguliaqutit ilanngullugit Oqaasiliortuniit akisussaaffigineqassanersut Kattilli ilisimatippaa tamanna Oqaasiliortuniit akisussaaffigineqassanngitsaq.

3.2. Oqaasiliortunut sinniisussat:

Oqaasiliortunut sinniisussat ataatsimiinnermi peqataasinnaanngitsut sinnerlugit

peqataasinnaangillat. Aatsaat Oqaasiliortunut ilaasortaq tunuarniuteqarpat sinniisussap paarlallugu Oqaasiliortunut ilaasortanngorsinnaassaaq.

3.3. Oqaasileriffimmut saaffiginnissutit:

Oqaasiliortut allattaata Oqaasileriffimmut saaffiginnissutinik akissuteqartartuusup maajip qaammataani juunillu qaammataata ilaani Oqaasileriffimmut saaffiginnissutaasimasut pillugit Oqaasiliortunut sivikitsumik ilisimatitsivoq.

4. Oqaasiliortut pillugit Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuutip tusarniaassutigineqarnera:

Oqaasiliortut pillugit Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut Inatsisartut ukiaanerani ataatsimiinnissaanni aalajangiiffigisassaasoq juuni 17-ianni Oqaasiliortut ataatsimiinnerminni pingaarnertut ataatsimiissutigat.

Oqaasiliortut nuannaarutigat inatsisissatut siunnersuummi kalaallit oqaasinik patajaallisaanissaq, siuarsaanissaq nukittorsaanissarlu (bevare, fremme og styrke) erseqqissumik allanneqarsimmammata, taamaalillutik suliassaasa suliaasalu sunik qanorlu siunertaqarnerat erseqqissarneqarlualutik.

Oqaaseqaatit sukumiinerusut:

Inatsisissami Oqaasiliortut suliassaattut nutaatut ilanngunneqartut ilaat tassaavoq kalaallit aqqinik suliaqarfiup tiguneqarnissaanut tunngasoq. Inuit Aqqinik Akuersisartut atuukkunnaarsinneqarlutik suliassaat Oqaasiliortut suliassaannut nuunneqartussatut siunnersuutigineqarpoq. Tamanna Oqaasiliortut aallaqqaataaniilli isumaqatiginartissimannigilaat, namminneq suliassaqarfitsik annertoreeqimmat suliassallu allat pingaarutillit (ass.taaguutininik ineriartortitsineq aamma allannermi malittarisassat assigisaallu) pillugit pilliuteqartussanngorsinnaanissartik orniginartinnginnamikku. Inuit Aqqinik Akuersisartut atuunneranni inuit atermik qinnuteqaatiminnik itigartitaasimasut Oqaasiliortunut ingerlatitseqqinnissaminnik periarfissaqartarput, tamannali periuseq Oqaasiliortut pillugit inatsisissami periarfissaajunnaassasoq allassimavoq, tamannalu tamanit orniginartuunngitsoq erseqqissaatigineqassaaq. Taamaattumik inatsisissami ataatsimiititaliaaqqamik inuit aqqinik suliaqartartussanik pilersitsisinnaanissaannik periarfissaqartitsisoqarsinnaalernissaa Oqaasiliortut piumasarivaat.

Oqaasileriffimmit ilisimatitsissutigineqarpoq avataaniit aningaasaliissutaasimasut atorlugit inuit aqqinik Oqaasiliortunut sullissinissaq ukiup ataatsip missaani allaannguuteqanngitsumik ingerlaannarsinnaassasoq, tamatumali kingorna, tassa 2017-imiit, sullissinerup massakutulli pitsaatigiunnaarnissaa ilimasaarutaareerluni.

Inuit aqqinik akuersisarneq Oqaasiliortunit killilimmik ilisimasaqarfigineqarmat naatsorsuutigineqassaaq Oqaasiliortuni ataatsimiittarnerit amerlineqassasut (ataatsimiinnerup ataatsip

nalinga: 5725DKK), tamatumalu aamma aningaasanik naleqartussaanerata inatsisissami eqqaaneqarsimanninnera pissusissamisuunnigilaq allassimasariaqarlunilu.

Inatsimmi eqqaaneqanngitsoq alla tassaavoq aqqit nunanit allanit aallaavillit kalaalinnorsakkat suliarineqartarnissaannut tunngasoq. Oqaasiliortut kissaatigaat aqqit nunanit allanit aallaaveqartut Kalaallit Nunaannili atertut nalinginnaasunnorsimasut ilanngullugit suliassatut akisussaaffigilissallugit, tamannalu inatsisissatut siunnersuummi ilaasariaqaraluartoq Oqaasiliortut isumaqarput.

Inatsisissatut siunnersuummi Oqaasiliortut suliassaattut erseqqissumik allanneqarsimasoq alla tassaavoq taaguusersuuserineq qallunaatut fagterminologimik taaneqartartoq. Nutaatut allassimagaluartoq Oqaasiliortuni suleriaaseq tamanna nutaajunnigilaq suliffeqarfiit assigiinngitsut suleqatigalugit kalaallisut taaguusersuuserisarneq ukiorpaalunni avataaniit aningaasalerneqarnikkut ingerlanneqartareertarsimammatt, tamannalu Oqaasiliortut ukiumoortumik nalunaarsusiaanni tamani takuneqarsinnaalluni. Tamatuma aamma sukumiinerusumik, annertunerusumik aammalu siumoortumik pilersaarusiukkamik ingerlanneqalernissaanut aningaasaliinissaq pisariaqartoq Oqaasiliortut erseqqissarumavaat.

Taaguusersuuserinermut tunngatillugu inatsit naqqitassartaqarpoq; kapitalit aappaanni §2-mi imm.3-mi allassimammatt “Sprognævnet nedsætter grupper af sagkyndige, der godkender fagterminologi”, tassanilu oqaaseq godkender atorneqartoq tassaasariaqarpoq indstiller. Matumanimi Oqaasiliortut kisimiillutik akuersisinnaatitaapput immikkut suliaqarfimmi paasisimasallit suleqatiginerisigut, soorluttaaq aamma §1-imi imm.2-mi tamanna allassimasoq.

§3-miit 5-mut retskrivningsordbogilerisarnissaq sukumiisumik inatsisikkut erseqqissarneqarluni allanneqarsimavoq, tamanna Oqaasileriffimmiit Oqaasiliortuniillu nuannaarutigineqarpoq, Oqaasiliortummi suliassaminnik pingaarnersuinerminni retskrivningsordbogilerinissaq aappaagu 2017-imi ingerlanneqassasoq siunniussimavaat. Taamaattoq aamma oqaatigisariaqarpoq Oqaasileriffiup 1999-imi atuutilerneraniilli akissaqannginneq tunngavigalugu retskrivningsordbog suliarineqarsimananilu saqqummersinneqarsimannngisaannarmat. Maanna inatsisitigut pissusaaffiulertussanngormat suliassap matuma pingaarutilerujussuullu immikkut aningaasalerneqarnissaa pinngippat piviusunnngortinneqarsinnaassanngilaq. Tassa suleriaasitoqaq ukiorpassuarni atuuttoq allanngorani ingerlaannartussaassaaq annerusumik inuiaqatigiinnut tamanut pitsaasumik ataavartumillu kinguneqanngitsumik.

Kalaallisut allannermi malitassat eqqortut ilitsersuutillu allat pilersiorternissaasa saniatigut isumaliutigilluaqqunarpoq ordbogit kalaallisuumiit qallunaatuumut, qallunaatuumiit kalaallisuumut, kalaallisuumiit tuluttuumut kiisalu tuluttuumiit kalaallisuumut qitiusumik suliarineqartalernissaat. Massakkut ordboginik suliaqarneq nunatsinni unittooqqavoq, Ilinniusiorfiullu Oqaasileriffimmut nalunaarutigereerpaa inuttassaqartinnagulu akissaqarfiginngikkitsik, taamaattumik leksikografimik

ilisimasalinnik marlunnik Oqaasileriffimmi aamma atorfinitsitsisoqarnissaanik periarfissaq piaarnerpaamik ujartorneqartariaqarpoq. Tamanna aamma pissusissamisoortutut isigaarput, oqaatsinik suliaqarfiiit paasisimasalinnik qitiusumillu isumagineqartut maani pilersissallugit. Tamanna tunngavigalugu Oqaasiliortut suliaassaasa ilaannut ordboginik suliaqarneq ilanngunneqarsinnaavoq, AATSAALLI inuttaliinikkut.

Aamma taasariaqarpoq kapitalit 3-anni allassimammat Oqaasiliortunut ilaasortat januaarip aallaqqaataani 2017-imiit decembarip 31-at 2020 ilanngullugu ilaasortaassasut. Maannakkut ilaasortaasut decembarip qaammataani 2015-imi ilaasortanngortinneqarsimasut ikerinnarmi inissisimalerput, maannalu ilaasortaasut decembarip 31-anni 2018-mi ilaasortaajunnaartussat paasineqassappata tamanna aamma Oqaasiliortut sulineranni suliaasaannullu annertuumik kinguarsaataassammat kissaatiginartinneqarpoq ajornanngippat massakkut ilaasortaasut inatsisissap atuutilernerani ilaasortaaginnarsinnaanissaat, taamaalillutillu ukiut toqqagaaffii (2015-2018) naammassineqarlutik.

Kingullertut ilanngullugu kissaatiginarpoq Oqaasiliortut suliaasaqarfippassui, kiisalu Oqaasileriffimmi suliarineqartut allat eqqarsaatigalugit pissusissamisuussammat suliat inuiaqatigiinnut iluaqutaasussat, paasisutissiisutigisassat aammalu nittarsaanneqartariaqartut eqqarsaatigalugit avammut tusagassiuisartumik paasisutissiisartumillu atorfinitsitsisoqarnissaa. Oqaatsitsinnimmi atuinermi ilitersuisinnaasunik, siunnersuisinnaasunik minnerunngitsumillu paasisimasalinnik pisariaqartitsineq annertusiartuinnartoq Oqaasileriffimmit malinnaaniapiloorfigineqartoq taamaasillugu tapersersimaneqarsinnaassagalarpoq. Naggataagullu Oqaasiliortut tassaapput kalaallit oqaasii pillugit sutigut tamatigut malinnaasussat, tamannalu tunngavigalugu allaatigisanik assigiinngitsunik Groenlandicamut tunniussisussaataasarneq (pligtafleivering) assigalugu Oqaasiliortunut tunniussisussaataasinnaasoqartariartoq Oqaasileriffiup pisortaa Katti isumaqarpoq. Taamaaliornikkummi oqaatsit atorneqartut Oqaasiliortuniit malinnaavigilluarneqarsinnaassagalarput.

5. Oqaasiliortunut saaffiginnissutit:

5.1. Bane modellering / analyse:

GOIA-mi uuliasiornermut taaguusersuutit suliarineqarnerat isulikkiartorpoq. GOIA-miillu qisuariaatigineqartoq kingullerpaaq tassaavoq Oqaasiliortut ataatsimiinnerminni kingullermi 'bane modellering/analyse'-mut taaguusiussimasaat 'uuliaarluarnerup aqqutissaanik naatsorsueriaaseq'. GOIA-mi nutserisut ilaannit 'uuliaarluarnerup aqqutissaanik naatsorsueriaaseq' isumaqatigineqanngilaq, siunnersuutigisimavaallu taanna taaneqassasoq 'aqqutissanik siulittuineq/paasiniaaneq'.

Oqaasiliortut isumaqatigiinnermikkut 'aqqutissanik siulittuineq/paasiniaaneq' akueraat.

5.2. Atertut qinnutigineqartoq Imalo:

Inuit Aqqinik Akuersisartunut atertut Imalo qinnutigineqarsimasoq itigartitsissutigineqarsimasorlu Oqaasiliortunut akuereqqullugu qinnutigeqqinneqarsimavoq.

Imalo atit marluk Emmap aamma Ivalop naalisarnerimmassuk imaluunniit akulerullugit atiliarineqarsimammat Inuit Aqqinik Akuersisartut itigartitsissutigisimavaat, taamaattumillu qinnuteqartuusut Oqaasiliortunut atertut akuereqqullugu ingerlateqqitassanngorsimallugu.

Inuit Aqqinik Akuersisartut tunngavigisimasaat assigalugit Oqaasiliortut Imalo atertut akuerinngilaat.

Tassa atit marluk naalisarlugit imaluunniit ataatsimoortillugit atiliaammat akuerineqanngilaq.

Atsersuinermi ilitersuutinittaaq allaqqavoq:

”Aterineqarsinnaasutut akuerineqarsinnaanngillat aqqit uiguutillu aterinnilersussamut ittoorutaasussanngorsinnaasut atugarliuutitaqarsinnaasullu.”

Taanna Inuit Aqqinik Akuersisartut akuersinnginnerannut tunngavigineqarsimasoq

Oqaasiliortunissaaq tunngavigineqarpoq. Imalo-mi ima paasineqarsinnaavoq "Imalo oqarpoq", tassa oqaluttup nangilluni oqaloqqilerneranik paasineqarsinnaalluni niviarsiaaraq taama atilik pinnagu.

5.3. Orkan:

Oqaasiliortut Beaufortip anorimut uuttuutaanik suliaqarnerat aamma isulittussanngorpoq.

Kingulliullu eqqartorneqartussaq tassaavoq ulussaarsuaq 'orkan'-imut taaguutigitinneqartartoq

oqaatsinik atuisut ilaannit isumaqatigineqarneq ajortoq. Tamanna pillugu Oqaasileriffimmiit misissuineq ingerlanneqarpoq, ordboginilu assigiinngitsuni paasisat naapertorlugit atuisut sooq

ulussaarsuarmik isumaqatiginninnginnerat paasineqarsinnaavoq. Ordbogini assigiinngitsuni

qupperaanikkut 'orkan'-ip kalaallisut nutserneqartarneri assigiinngiaarsimasut takuneqarsinnaavoq,

nutaannginnerusuni soorlu Samuel Kleinschmidt ordbogiani 1871-imeersumi anoraasuarsuaq

'orkan'-imut taaguutaasimavoq kingusinnerusukkulli aatsaat ulussaarsuaq 'orkan'-imut

taaguusiunneqarsimalluni.

Ulussaarsuaq aamma 'skypumpe'-mut suli maannamut ordbogini taaguutigitinneqarpoq, soorlu

Samuel Kleinschmidtilli nalaani 'vindhose'-mut aamma taaguutaareersimasoq. 'Skypumpe' aamm

'vindhose' "ilaqutariiusut" anorimut 'orkan'-imut ilaanngillat, taakkuli tassaapput kaavittuliornerit

'orkan'-imut assersuussassaannngitsut.

Ulussaarsuaq taaguutigitinneqartoq taaguutaajunnaarsillugu maannakkut 'orkan'-imut

'anoraasuarsuaq' taaguusiunneqarpoq.

5.4. MIO-miit taaguutit:

MIO-mi taaguutit akuerisassat Oqaasiliortut ima aalajangiiffigivaat:

Qallunaatut	Kalaallisut	
"en-dørsprincip"	saaffiginniffik ataaseq	
bekymringsbarometeret	ernumanassutsimut uuttuut	
beredskabsplan	upalungaarsimanissamut pilersaarut	
børnelokker	meeqqanik qanillisitsiniartartoq	'Meeqqanik qaninnguuniartartoq' isumaqarpoq inersimasoq meeqqanut qaninngoorniartoq, kisianni 'meeqqanik qanillisitsiniartartoq' isumaqarpoq inersimasoq meeqqanik qanillisaalluni pissusilersortartoq. Ordbogimiittoq 'meeqqanik ussassaarisartoq' meeqqanik qanillisitsiniarnermik aamma isumaqarpoq.
børnesagkyndig	meeqqanut suliassanik ilisimasalik	
ekspertise	immikkut ilisimasaqarneq	
fagperson	suliassamut immikkut ilinniarsimasoq	
formøde	ataatsimiinnissaq sioqqullugu piareersarluni naapinneq	
grooming	isumapiloqarneq tunngavigalugu tatiginnilersitsiniaaneq (grooming)	Isumapiloqarneq tunngavigalugu tatiginnilersitsiniaaneq paatsoorneqarsinnaammat <i>grooming</i> pineqartoq ersarissarneqartassaaq
grænseoverskridende	killigisakkanik qaangiineq	
jura	inatsisilerineq	
kontaktperson	[inuk] attaveqaat	
krise	nalaatsinerlunneq	
krænker	innarliisoq	

kønsrolle	suaiaassuseq tunngavigalugu pissusilersorneq	
mediation	isumaqatigiissitsiniarneq	
mistanke	pasitsaassineq	
mistrivsel	atugarliorneq	
offer (overlever)	pinerluttuliornermi eqqugaasoq (qaangiisoq)	

Ataatsimiinnermi taaguutit akuerisassat tamakkerlugit sammeneqarsinnaanngimmata ataatsimiinnermut tullermut akuerisassat sinnerit kinguartinneqarput.

6. Iliusissanik pilersarusiornissamut ulluliineq:

Ulluliinissaagaluq unitsiinnarneqarpoq Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuummi Oqaasiliortut nutaat 2017-imi januaarip aallaqqaataani atuutilersussaammata.

Oqaasiliortut isumaqarput iliusissanik pilersarusioqatigiinnissaq imminut akilersinnaassanngitsoq ilaasortat nutaat allaanerusumik suleriaaseqarsinnaammata.

7. Taasariaqartut allat:

7.1. Ataatsimeeqqinnissamut ulluliineq:

Ataatsimiinnissaq tulleeq aggustip aallartinnerani pissasoq Oqaasiliortut aalajangiuppaat, ataatsimiinnissarli pisinnagu Oqaasiliortut qaqugu piffissaqarnersut paasiniarluarneqassaaq.

7.2. Taasariaqartut allat:

Kattip ilisimatitsissutigaa Oqaasiliortut suleriesissaannik malittarisassiap (forretningsorden) kalaallisut nutserneqarnera iluarsaateriarlugu Oqaasiliortunut nassiutissallugu.

Oqaasiliortut

Allatsi

Bolatta M. Vahl, siulittaasoq

Minik Jeremiassen

Juaaka Lyberth

Jens Danielsen